

Generalplanen

BAI

Det har vært generalplanbehandling på Veierland. Og vi har gjort vårt ytterste for å få med det som teller mest for Veierland.

Jeg antar at vi er enige i følgende prioritering i fire punkter?

- 1 Miljøet må beskyttes (uten vårt spesielle miljø kunne vi like gjerne bodd på land?)
- 2 Boligbyggingen (vi ønsker en forsiktig utbygging og bevaring av eksisterende boligmasse?)
- 3 Fritidsinteressene (vi er ikke interessert i å ødelegge øya som feriested?)
- 4 Næringslivet (vi ønsker å bevare eksisterende arbeidsplasser og å støtte nye initiativ?)

Miljøet

Vi ønsker vel å beskytte de sammenhengene skogområdene mot utbygging slik at vi kan beholde vår bestand av rådyr og andre skogdyr.

Boligbyggingen

Her kommer (i prioritert rekkefølge):

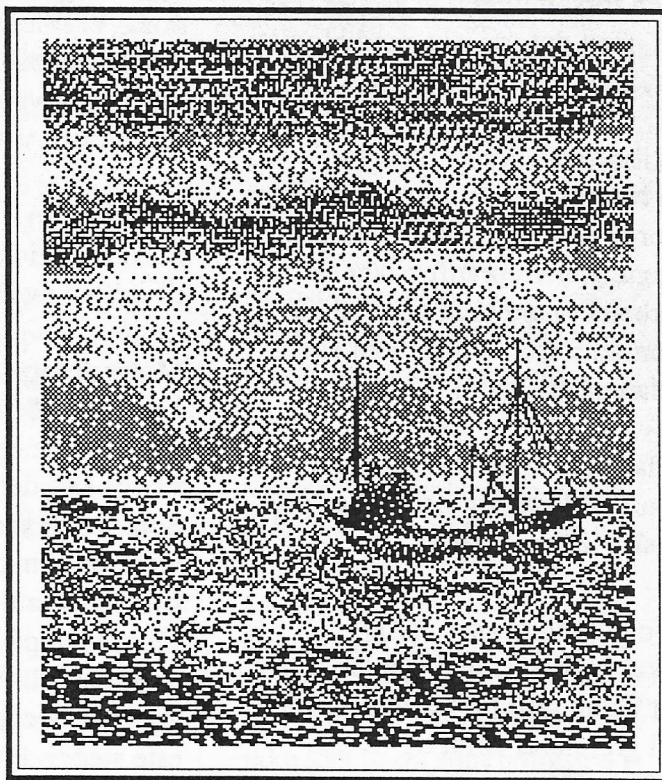
- Nullkonsesjon (det er vel enighet om at folkeavstemmingen er avholdt? Det er vel heller ikke noen tvil om resultatet?)
- Kloakkløsning (vi ønsker vel å finne en løsning?)
- Byggepolitikk (vi ønsker vel en viss tilvekst?)

(Fortsettelse side 3)

Postadresse: Veierlendingen, 3144 Veierland
Telefon PAC: 033-88173
Telefon BAI: 033-88222 (Page one 033-16 104)
Postgiro: 0823 0315087

Mot Friheten

Veierland har i lange tider vært et yndet utfartsmål for turister og folk på ferie. Men at øya også spilte en viktig rolle som korridor for nordmenn som måtte ut av landet under krigen, kom som en overraskelse på oss som er innflyttere.

Fra hele landsdelen kom det folk, fra Sørlandet, Telemark, Vestfold og fra de indre bygdene trakk menn og kvinner som var i tyskernes søkelys, mot friheten i Sverige. Utlandinger som hadde rømt fra straffeleire her til lands benyttet også denne og andre ruter.

Det krevde ikke så lite dødsforakt å drive denne trafikken. Fra Håøya og Verdens Ende på Tjøme var fjordene strengt bevoktet av tyskerne. De hadde kanonstillinger på land, store mannskapsstyrker, og

(Fortsettelse side 8)

Redaksjon: Per Arve Carlsen
 Bjørn Arve Iversen

Halvgamle nyheter og småplukk

Nøtterøy kommune

regner med å klare å nå målet om 50% reduksjon av nærings-saltutslippene innen 1995.

Halvorsen ved butikken (BAI) holder nå familien med egg. Oscar og damene gjør med andre ord jobben sin, det vil si, damene gjør jobben sin. Hva Oscar gjør i den forsamlingen skjønner ikke vi, men det var noe med blomster, bier, egg og en stork.

“Uberørte” kystområder i Nøtterøy kommune skal sikres for fremtiden. I følge det fremlagte generalplanforslaget skal arbeidet med sikring av slike områder fremlegges i en egen plan på et senere tidspunkt.

Planen skal ha status som kom-munedelplan og behandles poli-tisk i løpet av 1990.

Tore Halvorsen (BAI) skal bli bestefar. Vi antar derfor at Gunn skal bli bestemor. Men vi gratulerer først og fremst Marit. Det er rart å tenke på at barnepiken skal bli mamma. Kanskje Kristina blir barnepike? Vi rågleder oss..

Veierland Fise og Verygruppe er dannet. Til noens glede og andres sorg. De som har hørt den sier at gamle melodier er som nye. Ja de kjente dem faktisk ikke igjen i det hele tatt. Ryktene sier at det skal bli en 8 minutters revy en høst. Det er fortsatt åpning for nye deltakere. Og til de

av deltakerne som har søkt om å få slippe fremtidige “øvinger” skulle vi melde at søknadene vil bli tatt opp til samlet vurdering på hovedgeneralforsamlingen i år 2000. (BAI)

En trist melding

Fru Reidun Torkildsen forlot oss 1. juledag etter lengre tids sykdom. Vi føler med familie og nære venner. Kirken var nærmest fullsatt ved bisettelsen og ikke et øye var skikkelig tørt.

Rødrussen

i Oslo skal i år samle inn penger, til driften av Hudø Feriehjem.

Metereologisk Institutt

har siden 1866, da målingene startet, ikke opplevd maken til varme slik den vi hadde i fjor. Sommeren var fin, men det var vinteren som dro årets gjennomsnittstemperatur opp til hele 9.2° Cels. Målt på Færder. Ikke langt unna oss, altså. Så det må bety at Øya vår er et av Norges varmeste steder. Ennå en grunn til å trives.

Møtet

med kommunen den 9.1 vedrørende kommuneplanen avslørte i grunnen kommunens uvilje mot videre utbygging av Veierland. Men da beskjednen kom, innpakket i silke, var det ingen som så i bakken. D'Herrer Holm og Solhaug fikk da også senere så ørne flagret. Veierland vil leve!

Halve redaksjonen

mener tydeligvis at vi har annet å gjøre her ute enn det å lage barn. Den andre halvparten mener at mye er gjort på en halv time. (SLIK TALER EN MANN!)

Farrisvannet

vil heretter koste 17500 kroner pluss moms. Det samme vil tilknytningsavgiften for kloakk koste. Hytte og hus likestilles.

Festen

20. dag jul var som vanlig svært vellykket. Den avtroppende festkomitéen ble tiljublet med stående ovasjoner og røde roser.

Samme kveld

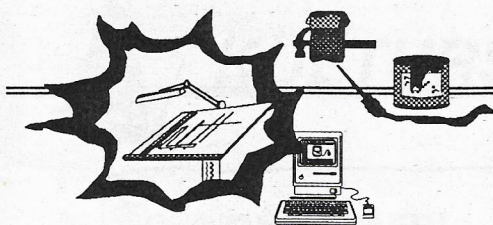
påsto Rollef at han hadde badet i Albykilen dagen før, og at han dermed hadde fortjent å få navnet sitt i Veierlendingen. Vi synes det er litt rart at han sitter igjen med det inntrykket. Vi har da aldri nevnt Tores navn, selv om han bader både titt og ofte. Og ikke Skogens heller.

Televerket

melder om nye takster ved bruk av maritim VHF. Kr. 10.- pr. minutt. Så da håper vi at Tjøme radio får penger til å bestå i fremtiden. Det er tryggere med lokalkjente radiooperatører.

Politiet

i Tønsberg er tildelt ny båt og radarutstyr for overvåking av skjærgården om sommeren. Pass på farten, særlig i Vrengensundet og andre smale steder.

Trenger du transport?

Det er ikke småting Svein Pedersen helst driver med. Men så er han ikke liten selv heller. Du har vel sett ham på den digre traktoren, malt i lilla og lyserødt? Med det store håret og skjegget som en fane bakover? Og da en diger lekter plutselig en dag lå fortøyd ved Tenvik og navnet hans ble nevnt, ble ingen i grunnen overrasket.

Det er en stor lekter, Svein mener den veier omkring femti tonn,

og at den kan laste like meget. Den ser litt medtatt ut der den ligger, men eieren, Per Loui Bjelke og han selv er i gang med å pusse den opp. De har tatt ned masten, bommen og heisespillet for overhaling. Skottene ble skiftet for noen år siden, og nå er det bunnen og dekket som skal repareres og settes i stand. Deretter kan den brukes til frakt av nær sagt hva som helst. Svein har også ønske om et lite verksted nede i lekteren. Lekteren stikker ikke

stort mer enn en halv meter, derfor burde det ikke by på problemer å taue den inn i de grunneste vikene.

Dette er et nyttig supplement til det Svein driver med. På land har han en stor bil med innelukket lasteplan. På den kan han kjøre små båter, møbler eller materialer til og fra de fleste steder. Om ikke lenge har han lekteren i orden, og dermed er rutenettet komplett.

(Fortsettelse fra side 1. Generalplan)

Fritidsinteressene

Her burde vi gå inn for at hyttene kan legge inn vann og få lovlige avløp til etablerte renseanlegg. Andre fritidsinteresser er dagsturister, båtturister og kanskje telt/utleiehytte-brukere.

Næringslivet

Kan forholdene legges bedre til rette for eksisterende virksomhet (butikken, håndverkere)? Hva med nye virksomheter (biody m.m.)? Hva med institusjoner (psykisk/fysisk handikappede, behandling av stoffmisbrukere)?

Har vi fått dette klart frem i vår uttalelse fra Vellet?

Jeg vil først å fremst se på boligsektoren.

For å få til en boligutbygging må følgende betingelser oppfylles.

Vi må vekk fra begrepet spredt

boligbygging. Spredt boligbygging betyr færre enn syv kloakkutslipp til samme utslippsområde (resipient). I praksis betyr dette en situasjon som den vi har i dag da kun infiltrasjon i grunnen kan godtas. Fremgår det av vår uttalelse at dette er et av våre hovedmål?

Vi må få gruppebebyggelse der kloakkproblemet kan løses innen gruppen. På denne måten kan private utbygginger gjennomføres.

Vi må ha nullkonsesjon. I tillegg til at folkeavstemmingsresultatet er udiskutabelt er dette nødvendig av to grunner:

1 Beskytte eksisterende boligmasse. Bare i Tangendalen er 3 til 4 hus gått over fra helårsbruk til delårsbruk. Vi er nå i den situasjon at "nye" boliger avrettes åpenlyst i Osloavisene som "Landsteder".

2 Beskytte kommende boligmasse mot spekulasjon. Jeg forstår meget godt at de som selger, selger til den som betaler best. Jeg vil her og nå si at dersom det legges ut nye tomter på Veierland og vi kan selge vårt hus til feriested for opp til flere hundre tusen kroner mer enn det koster oss å bygge tilsvarende nytt, ja da selger vi og bygger tilsvarende nytt. Dette fordi øya allikevel ikke kan bestå som boligsted i all fremtid uten nullkonsesjon. Om vi handler slik eller slik i denne saken vil være nesten uten betydning for øyas bomiljø, men av stor betydning for vår privatøkonomi.

170 kvm tomt. Prisant.: kr. 350 000.
Flf. 03/52 20 10.

LANDSTED PÅ VEIERLAND NØTTERØY

Vestvendt og solrikt med utsikt til sjøen. Tinglyst båt- og baderett.
Henv. DnC Eiendomsmegling A/S,
Tønsberg. T. 033/10... eller selger
direkte på t. 033/88...

Aftenposten 2. februar, 1990

Friluftsliv

Slik det ser ut i forslag til generalplan for Nøtterøy kommune

Det er ikke noen tvil om at generalplanens hovedbudskap på området friluftsliv er slik: Dersom det oppstår interessekonflikter langs strender og på øyer i Nøtterøy kommune skal friluftinteressene og naturverninteressene gis aller høyeste prioritet. Friluftinteressene vil dessuten bli vurdert i en egen kommunedelplan.

Friområder i Rønningen, Jutodden og på Hvervodden skal, i henhold til generalplansforslaget, etableres/utvides. Vi i avisa kunne vel tenkt oss en utvidelse på Tangen også, men det blir kanskje enda en korsvei i forbindelse med kystsoneplanen?

Fører fergen for mye last?

Like ved utgangen fra salongen på fergen henger et oppslag. Et dokument innrammet i glass. Man har vel sett det noen ganger. Mens man har stått der og ventet på at noen andre skal åpne døren for en. Man er da vel "kuul". I alle fall så må dette være et papir som skal vise allmennheten noe om tillatt passasjerantall og så videre. Blant annet står det noe om antall passasjerer om fergen samtidig fører dekkslast. Så henvises det til Sjødyktighetsloven paragraf 98. Som om det sier oss noe. Men nysgjerrigheten seiret over latenskapen denne ene gangen. Det

tok tid. Lang tid. Man er da vel "kuul", for svingende. Men endelig finner man da frem til den Sjødyktighetsloven, og tekstene der.

I paragraf 98 står å lese i siste halvdel:

I innenriks fart bestemmes det høyeste antall passasjerer, et fartøy kan medta, etter dekkflatens størrelse og farvannets beskaffenhet. I kortere ruter og på innelukket farvann kan medtas 1 passasjer for hver 0.50 kvadratmeter dekkflate og i alminnelig kystfart 1 passasjer for hver 0.75 kvadratmeter. I begge

FRUKA

VEIERLAND LANDHANDEL

033•88 013

Ferskvarer • Tørrvarer • Frukt • Grønnsaker
Hermetikk • Brød/bakervarer • Øl/mineralvann
Ukeblader

Jernvarer • Leker • Toilettartikler • Malerutstyr
Båtutstyr (dregger, bøyer, tau m.m.) • Fiskeredskap

UTKJØRING

På kort varsel bringer vi varer med bil. Kun
15 kr pr. tur.

Gratis utkjøring hver fredag

FORHÅNDSBESTILLING

Du bestiller • Vi leverer • På kort varsel kan vi skaffe alle typer varer fra våre grossister, til en spesiell anledning, eller rett og slett til den daglige husholdning

Velkommen

tilfeller fradras sådanne rom, hvorpå passasjerer ikke bekvemt kan stå eller sitte, hvorhos der blir å ta fullt hensyn til skipets stivhet og beskaffenhet for øvrig. Dekksflaten regnes på hoveddekket eller, om skipet har flere dekk, på det dekk, som har den største frie overflate, heri innbefattet dekkshus, bestemt til avbenyttelse av passasjerer. Hvis skipet er åpent, regnes dekkflaten av dets horisontale projeksjon i høyden med relingen. Fører skipet gods på dekket, skjer fradrag i forhold til den plass godset opptar.

Null-konsesjon

Der konsesjonsfriheten settes ut av funksjon

Det er allikevel konsesjonsfrihet i disse områdene dersom boligene som kjøpes skal benyttes som helårsbolig. Ved slike konsesjonsfrie kjøp må den nye eieren undertegne en erklæring om at han/hun skal bebo eiendommen.

Dette er den ordningen Veierlendingene ved folkeavstemning (53 stemmer for nullkonsesjon og 37 stemmer mot) i sin tid gikk inn for og som styret i Veierland Vel hele tiden har arbeidet for.

Det er redaksjonens oppfatning at det i de fleste kommunale og fylkeskommunale etater er bred enighet om at nullkonsesjon er det middel som må tas i bruk om vi skal sikre bosettingen på Veierland. Kommunestyret har imidlertid ikke vært av samme oppfatning.

Søren Prest

forteller om sitt liv på gamle Veierland — Del 4

Søren Hansen holdt dette kåseriet på Veierland vel i 1978. Kåseriet omhandler hans barndom og oppvekst på Veierland.

Så var det om Veierland som øysamfunn. Dere vet at i et så lite samfunn blir man mer avhengig av seg selv enn i et større samfunn. Og Veierland og veierlendingene de var såmenn avhengige av seg selv. De stolte ikke synderlig på hjelp fra andre. Og det tror jeg er riktig. Jeg har et lite eksempel, det er riktignok fra senere år, men så lenge holdt det seg.

Vi hadde en her på Veierland, og jeg tror han var den eneste veierlending som noengang ble medlem av Stokke herredsstyre. Jeg tror ikke at noen fra Veierland ble funnet verdig til å være med i herredsstyret, men han var med, Søren Andersen på Tange.

De hadde foreslått fra formannskapet at de skulle bevilge den store sum av 50 kroner til veier på Veierland. De var i en elendig forfatning. Men så sier Søren Andersen, ja nå skal dere få høre hvor beskjedne veierlendingene var: "Å, nei jeg tenker 30 kroner kan klare seg". Sånn var det dengang. Og jeg vet ikke om de fikk 30 kroner eller 50. De grep kanskje med begjærighet tanken om 30. Det var naturligvis det beste.

La meg si det med en gang at hvis det er noen her fra Stokke, så vil jeg nødig fornærme Stokke, for dette gjelder ikke i dag. Men dere vet sikkert at Veierland ble tilsluttet Nøtterøy i 1964 og på mange måter ble det da bedre. Ikke minst ble veiene bedre. Veiene i dag, ikke sant — dere som er her om sommeren bare — synes dere ikke veiene er bra?

Jeg synes også vi skal være takknemlige for en annen ting. Og det er at det ikke er noen biler som kommer færende. Jeg satt for en del år siden nede på stranden der ved Rønningen og så var der noen fremmede mennesker som så over til Tjøme. Så sier en av de fremmede: "Det var da merkelig, hvorfor bygger dere ikke bro fra Tjøme og over til Veierland?". "Nei", sa jeg, "hva i all verden skal vi med den? Vi er da så lykkelige. Hvis vi får bro, så får vi biler og så får vi hele uroen. Nei, det vil vi ikke ha." Ja, han forsto da det.

Reisebrev fra Færøyene

Anna Sofia har vært i gamlelandet. Og vi har vært så heldige å få et langt fint reisebrev. Hennes hovedproblem var visst å få det kort nok. Skulle ønske alle andre hadde samme problemet. Her kommer brevet ubeskåret av datahånd.

(Anna Sofia) En dag fikk jeg telefon fra min mor på Færøyene. Hun fortalte at en færøysk reketrøler skal ned til Hirtshals i Danmark for å losse. Hvis vi har anledning kan vi få fritur opp. Båten eies av folk fra Skåle, min hjembygd.

I løpet av en uke har Alethe,

Daniel og jeg bestemt oss for å dra. Vi hev det mest nødvendige i kofferten, kjørte til Kristiansand og tok nattferga til Hirtshals. Der fant vi ut hvor den Færøyske båten lå ved hjelp av en hyggelig taxisjåfør. Vi var ganske spente da vi klatret ombord, for vi hadde aldri vært ombord i annet enn ferger. Vi ble

tatt veldig godt i mot og hele mannskapet gledet seg med oss da de fikk vite at jeg ikke hadde vært hjemme på ti år.

Det tok oss nærmere tre døgn i et forrykende uvær å krysse Nordsjøen fra Hirtshals til Færøyene, men lørdag formiddag tok vi oppstilling oppe på brua. Bleke

om nebbet, men veldig spente.

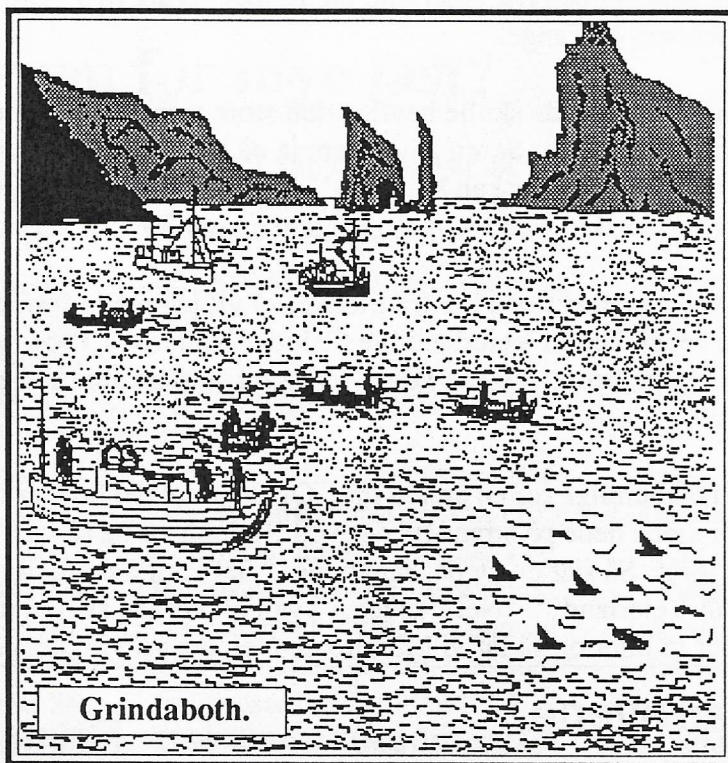
Så endelig dukket det opp, dette spesielle, vakre fjellandet. Med de steile klippene som stiger rett opp av Atlanteren og danner høye svaberg og bratte heng. Øverst ser man pyramidelignende fjelltopper. Slik de 18 øyene ligger til, langt fra større landmasser med Golfstrømmens varme vann veltende inn fra den ene siden og polarstrømmens kalde utløpere på den andre siden, må været bli evig skiftende. Forskjellen på varmeste og kaldeste måned er ca. 7°C

Det mest betegnende med været er at det stadig skifter. Det er mer levende enn på de fleste andre steder. Det forandres fra time til time og fra øydel til øydel. Det er et ustanselig varierende lys over alt. Utsikten fra en fjellbygd til andre øyer drukner når som helst i vadmelsaktig tåke som plutselig løser seg opp i flimrende lysskjær igjen.

Gresset gror helt opp til øverste fjelltopp og er kort og sterkt grønt. Klimaet er gunstig for gressveksten. Trær finnes ikke og det nytter ikke å plante noe uten å gjerde det inn på grunn av de ca. 70 000 sauene som går fritt rundt på de forskjellige øyene.

Vi seilte forbi Thorshavn (guden Thors havn) med sine 15 000 innbyggere, som er en fjerdedel

av Færøyenes befolkning. En by i vekst med flotte forretningsbygg, byggefelt med norske hus og gamle små, sorte hus med gress på taket i skjønn forening. Vi seilte videre inn mellom de to største øyene Streymoy og Eysturoy, flere små bygder og legger til kai på et lite sted som heter Oyri. Og der sto familien og ventet, like spente som oss. Endelig fikk Daniel og Alethe møte "abbe" som bestefar heter på Færøysk. En bestefar de aldri

har sett, bare pratet med i telefonen. Det var et stort øyeblikk.

Vi nøt våre to uker på Færøyene og ble ordentlig kjent med tanter og onkler og nye fettere og kusiner. Vi måtte også rundt å kikke oss omkring.

Blant annet var vi og kikket på en sten som kalles for rullesteinen. Den ligger ca. to meter fra land og ruller alltid sakte fra side til side uansett vær. Dykkere har

prøvd å bolte den fast, men den ruller på samme måte. Sagnet sier at denne stenen er et forhekset vikingskip. Færøyingene har en mengde med sagn om forheksete steiner, tusser og troll.

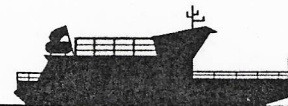
Vi var også på Kirkjebøur. Ikke noe sted på Færøyene er så rikt på tradisjoner og fortidsminner. I denne vesle bygda er det også skjedd begivenheter som har fått betydning for Norge. Kong Sverre Sigurdson, sønn av Sigurd

Munn, er født og oppvokst her. I en hule i fjellet ble han født, men vokste etter hvert opp på kongsgården. Han gikk i prestelære og giftet seg på Færøyene. Men da han som voksen fikk vite om sin kongelige herkomst dro han til Norge for å vinne sin arv.

Færøyene er en dramatisk og kontrastfylt liten verden. Man får ofte fornemmelsen av å bevege seg i sagaens fortid.

Våre to uker tok slutt.

Pliktene kalte og vi måtte snu nesa hjemover igjen. Turen hjem gikk med fly fra Færøyene til Kastrup, og videre derfra til Torp. Der sto Jørgen og ventet, og vi stappet inn i bilen, det var blitt noe mer enn en koffert nå. Turen gikk til Tenvik og så over fjorden i naboens jolle. Vi har jo funnet "vår" øy her i Norge. På Tangen sto Jacob og Carol og ventet med trillebåren, spente på vesker og eskers innhold og dette friske pustet fra Færøyene.

Avisautomater Med myntinnkast og manglende retur

(BAI)

At avisautomater skulle være så vanskelige hadde jeg aldri trodd. Hadde jeg så trodd hadde jeg gått raskt forbi disse, der de sto på et av høstens store loppemarkeder. Jeg mener, slike har jeg da brukt mange steder og i mange sammenhenger uten at det har vært noe problem.

Men jeg lot meg friste og kjøpte en automat. Etter mye slit fikk jeg denne hjem og ringte sporenstreks til medredaktøren for å høre om ikke dette kunne være noe for Veierlendingen. Og det kunne det visst. Tre stykker ble kjøpt til Veierlendingen og en privat til en av redaktørene. Vi fikk prutet prisene noe kraftig. Dette var jo for angro å regne.

Men, men. Disse automatene var fra den gang en avis kostet 2 kroner eller noe slikt og tikroner var av papir. Vi igang med ombygging.

Automaten virker slik at når du har stablet inn penger med den nøyaktig riktige høyde og drar i håndtaket som åpner luken er det pengene som treffer en arm og sørger for å presse ned den klaffen som holder luken stengt. Luken lar seg åpne, pengene ramler ned i Veierlendingens innlåste kasse og alt er såre vel. Trodde vi.

Har du noen gang sett på tykkelsen på en tikrone? Den er i alle fall mye tykkere enn et kronestykke. Alt for tykk til å kunne passere gjennom en kanal som er nøyaktig tilpasset kronestykker. Så til å utvide kanalen. Den skulle nå kunne slippe gjennom ti-kroner like lett som kronestykker. Det var ikke vanskelig. Noen timer senere gled tikronene lett gjennom kanalen.

Du har sikkert lagt merke til at en

ti-krone er omtrent like tykk som 2 kronestykker? Ikke det! Det er de. Dermed oppsto problemet at når ti-kronen gled greit gjennom la kronestykkene seg ved siden av hverandre. Dette problemet lot seg også løse for en liten forskjell er der jo alltid (takk for den lille forskjellen, sa en eller annen). Et par dager senere skled ti-kronene greit gjennom rennen og de påfølgende kronestykker la seg pent over hverandre.

Det er en annen ting ved tikronene. De har nesten samme diameter som kronestykkene. Det var derfor så godt som umulig å skille mellom 3 kroner og 1 ti-krone + 2 kronestykker. I alle fall for våre automater. Produktet måtte videreutvikles. En liten anordning får ti-kronen (om denne slippes først) til å trille litt frem i skli-kanalen slik at de påfølgende kronestykker kommer litt ned. Slippes et kronestykke først skjer dette ikke. Dermed fikk vi litt større forskjell på 3 kronestykker og en ti-krone + 2 kronestykker.

Automaten virket.

Nå som du kjenner denne hjemmesnekrede finmekanikk håper vi at du kan akseptere at automaten iblant spiller oss et puss og ikke lar seg åpne når du har puttet på dine 12 kroner etter alle kunstens regler.

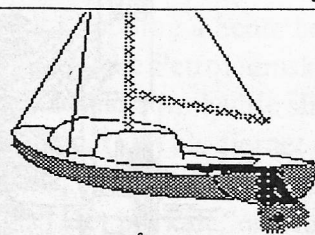
Men det er jo dine penger som ligger på automaten og her er noen nyttige tips som burde gi deg rimelig mulighet til å få dine mynter i retur.

- 1 Dersom du ikke har fått åpnet automaten (gjelder ikke dersom du har åpnet og så, ved et uhell, har lukket den igjen) har heller ikke pengene havnet i Veierlendingen's kasse. Pengene ligger i automatens myntrenne.
- 2 Det er mulig å få automaten til å gi slipp på disse pengene. Automaten er av den moderne

typen med "myntretur" (nederst til høyre).

- 3 Automaten vil helst beholde pengene (som ikke kommer Veierlendingen, men neste aviskjøper eller en av Øya's våkne unger, til gode) og det kan derfor virke som om det ikke er mulig å få disse pengene ut av automaten.
- 4 Men har du mot, krefter og vilje så kan du få ut pengene. Dra i håndtaket som skal åpne avis-luka.
- 5 Kommer ikke pengene så dra hardere.
- 6 Kommer ikke pengene så dra hardere.
- 7 Kommer ikke pengene så dra hardere.
- 8 Kommer ikke pengene så gjenta punkt 5 til 8.
- 9 Dette kan fort ta noe tid og siden den fergen du skulle med nå allikevel har bakkert ut og er på vei til Tenvik kan du ta deg tid til å gjennomføre punkt 10 også
- 10 Dersom automaten nå er ødelagt har du to muligheter.
 - Du kan snike deg vekk og håpe på at ingen har sett deg. Dette medfører at du hele resten av livet må tie stille i forsamlinger som diskuterer problemer som ødelagte biler på Tenvik etc. Samt at du aldri vil være sikker på at du ikke ble observert.
 - Du kan kjøpe ny automat til oss.

Men for all del. Våre automater tåler mye og det er de færreste som er i stand til å dra automaten i stykker.

SEILBÅT SELGES

Glassfiber, hvit og rød, Mørebas.
Kontakt Konrad Sundet, 88078.

Reidun Torkildsens minne

Ja så har du forlatt oss kjære Reidun. Aldri mer skal vi få høre din lyse stemme og få lytte til ditt gode humør.

Du var jo syk i den senere tid, men vi håpet at sykdommen skulle snu seg, men slik ble det bare ikke.

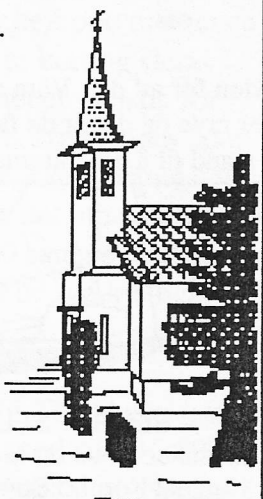
En hjemmets kvinne var du, en god hustru og mor. Når været tillot det, var du alltid ute i haven og stelte dine blomster som du var så glad i.

Mange var de gamle og ensomme som i mange år fikk kjenne varme og omsorg fra din hjelpende hånd, sto på og tenkte aldri på deg selv. Du vil bli savnet, dog mest av din Ingvald og dine barn.

Vi vil også savne deg i våre sammenkomster, du var jo en av dem der ville gå til Herrens hus.

Vi lyser fred over Reiduns minne.

*Dine venner
Björg*

(Fortsettelse fra side 1. Mot friheten..)

båter de ofte patruljerte med.

Samtidig synes det som om dette var det beste utgangspunktet for en slik rute. Like oppunder tyskeres neser, ingen ante vel at noen ville våge...

Joda, de visste det nok. Men nordmennene satt sikkerheten i høysetet og tok ikke fler sjanser enn strengt tatt nødvendig. De var registrert som fiskere, og som slike måtte de jo ut. Dorge-stenger sto fast monterte bestendig, som kamuflasje. Kursen ble satt rett syd i noen timer. Så gikk de mot Koster med 110 grader på kompasset. Da var de såpass langt ute at Tyskerne var redde for å komme i klammeri med de allierte sjøstridskreftene, og de kunne føle seg nogenlunde trygge. Skjønt trygge, det fortelles om uvær og åpne små båter, motorstans og store strabaser.

Lappegård var et av gjemmestedene flyktingene brukte. Der fantes både husrom og hjerte-rom. I skogen ute på Oslebakke fantes det dessuten en liten hytte hvor nordmenn kunne ligge i dekning en stund. Ja ikke bare nordmenn, en Russer ble også observert ved en anledning, forteller Reidar Amundsen m. fl.

Båtruten gikk også innom Flåta-skjær, litt lenger ute i fjorden. På disse stedene, og sikkert mange andre, lå folk og ventet på videre skyss. Noen kom med jernbanen til Tønsberg. Der ble de tatt imot av en bærer fra Grand Hotell, Dagfin Johansen. Han manglet en "L" i uniformlua, det var tegnet. Og fra hotellet ble flyktingene viderebefordret til de forsk-

jellige møtestedene i distriktet.

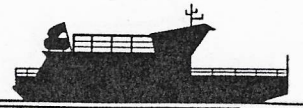
Det var en mann fra Enga i Sandefjordsfjorden som sto i spissen for den ene ruten til Sverige. Den som gikk via Veierland. Anders Iversen hadde to båter, en fiskeskøyte, "Enka", og en motorsnekke som begge tuslet og gikk frem og tilbake til Kosterøyene. Der ble de mottatt av sjefen ved tollstasjonen, Håkan Reinholdtson, som senere fikk Kongens fortjenestemedalje for sin innsats.

De måtte gå om natten. Det tar gjerne seks-syv timer å komme over med en slik farkost. Nødvendig var det også å ha kommet til Sverige før sola rant der borte. Tyskerne hadde utkikk på Akerøya ved Hvaler. Så en motorstopp midtfjords var nok ikke av de morsomste opplevelsene. Men ved stor og tro innsats gikk det bra. Bare det å holde en motor i fullgod stand i de dagene var nok ikke enkelt.

Drivstoff var også et problem. Det fortelles om de underligste blandinger, noe som ble hetende "White Sprit" eller 4711 på folkemunne da den luktet forferdelig. Det gjorde nok sitt med sjøsyken også.

Litt artig å vite at Veierland og Veierlendinger også var med på denne trafikken.

Anders Iversens sønn, Bjørgulv kjenner selv ikke til Veierlandsruten, men han sier at hans far godt kan ha gått her da han selv var i Sverige. I alle fall har han vært vennlig å hjelpe oss med et stykke fra denne tiden.

Sverigefarten i krigsårene 1941 - 45

Ved Bjørgulv E. Iversen

Den tyske innmarsjen i april-dagene i 1940 kom som et sjokk for flertallet av det norske folk. Noen få hadde fått informasjon om invasjonen, og de trakk på seg NS-uniformen. Det var imidlertid bare en håndfull strebere, og de satset på kontakt med de tyske offiserer og soldater.

Sommeren 1940 ble problematisk for mange nordmenn etter som fler og fler tyske soldater ble "pumpet inn" i Norge. Tyskerne kom ikke bare med transportkip, men også med jernbanen gjennom Sverige. Det vakte selvsagt harme i Norge, og det ble flere håndsrekninger til Tyskland fra Sverige.

Etterhvert begynte "Hjemmefronten" å fungere, men desverre så var det litt for mange som "visste" mer enn andre. Det gikk så langt at noen måtte transporteres til Sverige, med snekker og av grenseloser fra Halden i sør til Finnmark i nord. Lekkasjene hadde imidlertid blitt alvorlige, og ganske mange ble sendt til skogs. Men selv ikke der var de i sikkerhet.

Vestfold var ikke det eneste fylket som kom i Tyskernes søkelys. Det kom flyktninger til Enga fra Vest Agder, og langs hele Skagerakkysten. Det kom også flyktninger til Enga fra det indre av Sør - Norge, og blant dem var det allierte flyvere som var skutt ned over Norge. Hyggelig var det at noen av dem kom til-

bake til Enga sommeren 1945.

SVAK ORGANISERING

Transporten fra Søndre Vestfold var ikke særlig godt organisert, spesielt våren 1944, og samarbeidet knirket betydelig. De som skulle lede dette arbeidet hadde en betydelig mengde prestisje innenbords. Kom de ikke i søkelyset ble det benyttet knep overfor mannskapene som hadde ansvaret for transporten i det øyeblikket flyktingene var ombord.

Den største enkelttransporten fra Sandefjord ble gjennomført i mai -44, fra sundet nord for Granholmen. En rekke grupper fra Larvik og Sandefjord var rullet opp. I tillegg hadde vi fått en gruppe polakker, fortrinnsvis kvinner, og de måtte innlosjeres i en hytte på det som senere ble Seilerholmen. De fleste av flyktingene kom til Einar Sørensens eiendom i nærheten av Granholmen. Det kom også nordmenn som hadde gått i dekning hos venner og kjente. Skøyta til Einar Sørensen lå på svai et par hundre meter nord for Granholmen. Ombord var det folk i arbeid for å finne plasser til de mange som skulle være med.

Da mørket senket seg over sundet ble transporten fra en rekke hytter og hus, fra Storøya i sør til Lofterød i nord, satt i gang. De ble rodd ombord, og det samme skjedde med de som var på fastlandet. Før flyktingene fikk gå ombord i robåtene fikk de en

liten briefing om hvordan de skulle forholde seg. Stillingen med hirdmarinen i bygningene på Granholmen var vanskelig, men det gikk bra. Det var også tyskere på holmen. Da solen kom over fjellene på Vesterøya satte transporten kurs ut fjorden. Einar Sørensen sto til rors på sin skøyte, og bak seg hadde han sin yngste sønn ombord i en snekke. Ombord var det 5 - 6 personer som hadde kommet til Enga. I første omgang ble de rodd ut til Beinskjæra, der de ble hentet av Sørensens snekke.

MANGE STO TILBAKE

Det var mange som kom til Lysekil, men det var også fortsatt mange som som holdt til i skogen, i hytter og hus. Vi som bodde på Enga var i en vanskelig situasjon, fordi vi ikke hadde noen snekke, bare en flatbunnet pram. Etter mye om og men fikk far en bra snekke, og den ble liggende på svai sør for Granholmen. Prammen ble benyttet som transport ut til snekka. I begynnelsen av juni ble den første turen en liten prøve. Den virket godt og kursen gikk ut fjorden, med far som transportsjef.

Jeg fikk i oppdrag å hente bensin hos Østlandske Petroleumskompani i Ranvik, som hadde sitt tankanlegg. (Det ble fjernet noen år senere, og nå er det Ranvik brygge.) Det ble kalt "en ufarlig jobb", men etter noen uker viste

(Fortsettelse side 10.)

(Fortsettelse fra side 9. Sverigef..)

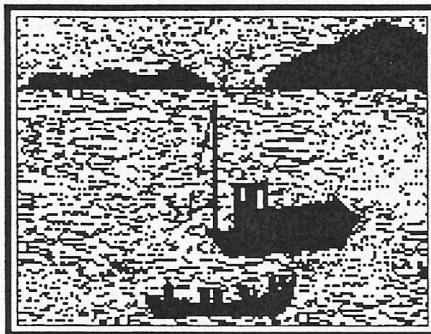
det seg å være en farlig jobb. I prammen hadde jeg fire bildekk, og på dem dumpet vi bensintanken. Bensinen ble plassert i et sandtak på stranden til Enga. Området ble senere et friareal for de fastboende. Vår hytte dekker nå sandtaket.

SPREKKEN I FORGASSEREN

Straks før jeg skulle hente bensin til snekka, som for øvrig fikk tilnavnet "nr. 4711", fordi det luktet ille på grunn av bensinblandingen (4711 er en meget kjent parfyme), måtte jeg overta for to andre, som ba om avløsning på grunn av sjøsyke. Vi gikk ut fra Enga med 6 flyktninger i bra vær, men det holdt ikke lenge før syd-osten satte inn. Det gikk bra en stund, men så luktet det bensin over hele snekka. En kort undersøkelse viste at forgasseren hadde sprukket. Heldigvis var vi to båter, og den andre ble slepebåt, først til Koster og deretter til Enga.

Jeg stupte i seng da vi kom til Enga, etter mangel på søvn i to døgn. Det ble imidlertid ingen søvn. Mor vekket meg, og hun hadde fått en telefon. Den som ringte var en ung dame som fortalte at jeg var i søkelyset. Heldigvis lå den brukbare snekka i en vik på Storøya, og der hadde vi fått beskjed fra biskop Johannes Smith at hytten på stedet kunne benyttes. Vi dro ganske tidlig på ettermiddagen, og vi ble liggende i Rauerholmene for å vente på mørket. Ut på morgensiden fortøyde vi utenfor tollstasjonen på Koster. Jeg ble ganske snart sendt med tog til Vingåker

som var mottagningsstedet for norske flyktninger. Mitt opphold ble svært kort, og turen gikk til Stockholm, hvor en gymnasiekamerat møtte meg. Det var avgjort at jeg skulle tilbake til Sandefjord, men det ble det satt en stopper for. Gjennom kameraderi ble det satt en bom. Prestisjen vokste mer en noen gang helt frem til frigjøringen. Etter noen

uker ble jeg plukket ut for reise til England, og da det nærmet seg frigjøringsdagen ble det Tromsø og senere Bodø.

Mor og far overlot transporten til noen andre etter at jeg hadde reist, men det gikk ikke mange dagene før far var i snekka igjen. Etterhvert ble det litt for varmt for dem, og turen gikk derfor til Koster. Han ble innkalt til ambassaden i Stockholm og han kom tilbake til Koster. Der var to andre som også hadde vært i transporten. De valgte imidlertid å bli sendt til en norsk leir utenfor Norrkjøping. Far fikk en bra skøyte, og sammen med Andreas Jensen fra Stavern fraktet de utstyr fra Sverige til Vesterøya og Østerøya, frem til fredsdagene.

Hvor mange som ble fraktet over til Sverige fra Vestfold vet ingen. Men en ting er sikkert: Alle kom frem!

Tilbake til Zambia

Vi tar en tur til familien Brekke i den vesle stua hans nede i Brekka, mot Oslebakke. Det går rykter om at han og de to barna hans snart skal reise fra oss igjen, og vi er nysgjerrige på hvorhen og hvor lenge de blir borte.

Brekke har reist til og fra stater i Afrika i mange år. I Norge studerte han geografi i sine yngre dager, og etter en tid som lærer her ble han interessert i Norad og i praktisk uhjelp. De første årene tilbragte han i Nigeria, som lærer, hovedsaklig i geografi og engelsk.

Senere reiste han som journalist for Arbeiderbladet under krisen mellom Nigeria og Biafra. Etter noen år kom han så til Zambia, staten hvor han nå føler seg mest hjemme, og hvor han også har giftet seg og kjøpt en gård. Han ble først ansatt som lærer ved en skole på landsbygda. Men etterhvert kom han og hustruen til å drive gården sammen. Familien dyrker mais og søtpoteter og har også noen dyr.

Zambia er noe over dobbelt så stort som Norge, men har ikke særlig flere innbyggere. Zambia er verdens største produsent og eksportør av kobbermalm. Landet grenser til Angola, Zaire og Tanzania, Malawi, Moçambique, Zimbabwe og Namibia. Det er et sletteland og Brekkes gård ligger 1100 meter over havet.

Han og Lilly snakket seg i mellom om kvelerslanger og annet som en helt hverdagslig ting. Uvant for en vinterhvit nord-

mann, ennå et halvt år før huggormens inntreden på arenaen.

De dyrker som sagt mais. Denne modnes som vanlig i Norge, men de lar den henge på stammen til kolbene tørker. Da høstes den og tørkes ekstra i solen før den treskes, som regel manuelt. Eventuell overskuddsmais fraktes til det sentrale oppkjøpfirmat og selges der. Men det meste beholder man selv, maismel brukes på samme måte som potet her i landet. Melet kokes til grøt og ennå tykkere, så lager man en slags kompe og spiser det ved siden av andre retter. Eller man kan lage øl. Særlig til større festligheter, bryllup og liknende tager man et tomt og rengjort oljefat, fyller det med vann som kokes, maismel og litt hirse. Når denne blandingen kjøles til rett temperatur begynner gjæringsprosessen og allerede dagen derpå er festen i gang.

Det renner en elv i nærheten av landsbyen, som oftest gir den rikelig med vann, men elven benyttes av både folk og fê, så Brekke vil ikke innestå for kvaliteten. Derfor har de fått en lokal brønngraver til å grave brønn i nærheten av huset. Den første måtte han grave ned til 30 meter før de fant de dyrebare dråpene. Brønnen ble gravet av én mann, for hånd med hakke og spade og et lite spann som en annen sto oppe ved kanten og tømte. Opp av, og ned i hullet kom graveren ved å lage små fottrinn og fester i hullveggene.

Etter at jernbanen kom innover i landet, kom også rottene. Når maisen ligger på bakken før treskingen, lever disse herrens glade dager. Siloene som gårdbrukerne bygger ved gårdene settes på pæler,

litt over bakken slik at de står trygt for de store beistene, men likevel ganske utrygt for en annen plageånd, termittene. Brekke forteller at disse små krypene er forholdsvis lette å oppdage på friskt treverk, de tåler ikke sollys og lager kanaler av jord og spytt utenpå treverket. Når disse kanalene brytes kommer ikke termittene videre før tunnelen er reparert. På tørt treverk, derimot, finner de små utyskene vei inne i treverket. Dermed har de fri bane til delikatessene som burde vært forbeholdt menneskene.

Overtro er sterkt utbredt i landet. Brekke sier at en halvdel av befolkningen tror fast på dette. Og at den andre halvdel ikke vil fornekte det. En gang blåste taket av Brekkes hus, en virvelvind løftet det høyt til værs og langt av sted. Naboene mente at det lå en forbannelse over huset, og nektet å komme på besøk før denne var fjernet. Og huseieren så ingen annen råd. Han lot en trollmann komme til huset. Denne fant urter, blader og røtter i skogen like ved og brente disse på flere små bål rundt huset. Han sang og ba og fulgte sitt rituale. Og etter at han hadde skrevet brev til Allah og hengt dette i det nye taket, var naboene tilfreds. Og taket, det er like helt den dag i dag.

Hvis alt går etter planen reiser Brekke, Lilly og lille Edvard til Zambia en gang i slutten av februar. Men Brekke er ennå norsk statsborger, han kommer derfor ikke til Zaire uten å kunne vise frem en retur-billett. Familien kommer tilbake, kanskje med hustru og mor denne gangen. Vi ønsker god reise og velkommen igjen. Familien setter farge på Øya, på en fin måte.

Reisebrev (BAI-red. 2)

Hei Per

Vi Veierlendinger reiser jo ikke for mye. Og hvis vi reiser så ere mest te Bustein å H-øya. De fleste a oss har jo vært i Tønsberg, men vi er sånne trauste øyboere å skryter ikke så mye a de.

Noen har vært i Strømstad å.

Dem skryter. Dem har jo lissom no å skryte a åsså dem da.

Å dem som har vært i junaiten dem trenger jo ikke skryte engang dem. Alle veit jo det da.

Men det vakke detta jei sku skrive nå. Det va om konduktøra på NSB sine tog. Dem er lissom så flinke dem.

Jeg sku jo på denna repotasjereise nolafor en plass jeg da. Sku lissom ta natt-tog me soveluggar

å fine greier (reiste på reining da sjønneru). Men da jei kom på toget så hadde dem rota med nummera på luggara så det vakke no ledig te mei.

Eller det var egentli en ledig. Men det var ei dame der åsså. Å hu hadde heller ikke fått no. Å det var ei sänn pen ei me krøller. Ei sänn ei som lissom kikker påræ hele tia så du må se på

skotuppa. Sånn som hu på det bilde du har på veggen veit du. Bare me klær alså. Åsså jei som blir så flau a gitt.

Åsså spør konduktørn om vi kan dele luggarn. Detta blei lissom for flaut så jeg sa bare øchenthe host host.

Det er ålraight for mei å det sa dama. Hu mente det lissom var i orden å dele luggar hu da. Fytterakkern. Jeg klemte knærna sammen å bøyde mæ litt for ikke å tisse på meg. Det hjæper det da.

Så var vi på luggarn da. Aleine. Jei slo a lyset så klart. Men det blække no bedre det. Hu tok tak i armen for å vetta hvor jei var sa a. Så jei slo på ijen.

Velkommen til Veierland, Tone

Tone Refsahl flyttet fra Oslo i midten av januar. Fra egen bedrift og moderne leilighet, til jobb i Tønsberg og til det gamle hvite huset etter Killén på Tangen. Hun er arkitekt av yrke og er som sådan ansatt ved kommunen i Tønsberg. Her får hun en del av ansvaret for byens fremtidige utseende og funksjon.

For tre år siden fikk hun tilbud om å overta huset, etter Killén som selv ikke hadde egne barn. Tone har tilbrakt mange av sine ferier i Vestfold og i Killénhuset, og slo til på kjøpet. Og nå, når jobbsituasjonen i Tigerstaden

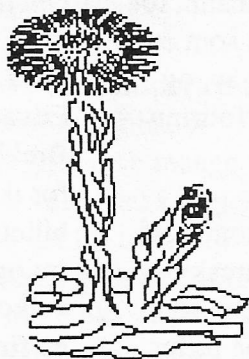
Så sku vi lissom legge oss da. Hu bynte å kle a seg så da jole jei det å. Jeg sto med ryggen te, men det jole ikke hu. Det så jei i speile.

Det va så mye i det speile at jæ fikk hikke. Åsså blei det mer å mer. Nå må du stoppe detta tenkte jei, men åssen stoppern sånt a.

Himmelen

Alethe Romark

Himmelen er blå
noen ganger grå,
jeg sitter og ser
på skyer som ler,
fuglene de danser
og noen ganger stanser,
solen den skinner og jeg er så glad.
Min første hestehov fant jeg i dag.

stadig forverrer seg, benyttet hun muligheten til å pakke sitt jordiske gods, og prøve lykken på Øya.

Huset er lunt og sjarmerende med trepaneler og gammel lyseblå tapet inne, men det har ikke innlagt vann og ei heller kloakk. Litt lite strøm er det også, men med flere gode ovner og litt ved holder hun varmen. Hun synes det er okay å ha det litt spartansk foreløpig. "Slik har folk hatt det

Vi du ligge i øchenthe host host i øverste eller nederste køye sa jei høffli me alminnli stemme. Veierlendinger har jo sansen for detta organisatoriske. For å ha kontroll med morralen lukket jeg det ene øye. Da så jei bare halparten så mye. Det vara nok det åsså da men.

Samma for mei, sa a, bare jeg får ligge innerst.

PS

Det kan hende jei blir borte et par uker ekstra da Per. Jeg reiser litt fram å tebake her for lissom å føle folkelive i distrikta på pulsen. Jei har lagt ve ei lita historie om konsesjonsvilkåra i Brummendal. Den kan du bruke i avisa.

i hundrevis av år," sier hun med et smil. "Så hvorfor skal ikke jeg også klare det en stund?"

Hun måtte dra avsted av sted i en fei. Mange ting skal ennå fraktes fra Oslo. Men så har hun samtidig mulighet til å stikke innom gamle venner. Det er ikke så fort gjort å flytte fra et miljø til et annet. Men det er å håpe at hun finner seg til rette og slår røtter etterhvert.

I fritiden liker hun å lese. Og hun håper å komme i gang med litt sytøy etterhvert. Hagearbeid interesserer, dessuten liker hun gammeldans, hun sa ikke direkte nei da vi ytret ønske om et lite kursus i leikarringens mystiske steg. Det kan bli moro. Ring henne på telefon 88264 og mas litt, du også. Eller bare ønsk henne velkommen.